СОРТОЗАМІНА І СОРТООНОВЛЕННЯ

Мета: вивчити основні принципи сортозаміни і сортооновлення і навчитись складати апробаційні документи.

Завдання:

1. Вивчити науково-обгрунтовані строки сортозаміни та її вплив на врожайність сільськогосподарських культур.
2. Вивчити строки сортоооновлення та їх значення для врожайності сільськогосподарських культур.
3. Складання апробаційних документів.

Матеріали і обладнання: Реєстр сортів рослин України, підручники, таблиці.

Теоретична частина. **Насінництво** - це галузь, яка є зв'язувальною ланкою між селекцією і виробництвом. Саме насінництво реалізує досягнення селекції вирощуванням високоврожайного насіння нових сортів і впровадження їх у виробництво.

Сортозаміна - це повна заміна на виробничих посівах одного сорту іншим сортом, занесеним до Реєстру. Здійснюється вона на основі державного сортовипробування. Загальновизнано, що сортозаміна має здійснюватись за 3-4 роки, щоб швидше реалізувати переваги нового сорту. Швидкість впровадження нових сортів у виробництво залежить від коефіцієнту розмноження насіння.

Коефіцієнт розмноження - це відношення кількості одержаного насіння до висіяного.

Підвищенню коефіцієнта розмноження і прискоренню впровадження нових сортів сприяє удосконалення спеціалізації насінницьких господарств. Можливі міжгосподарська спеціалізація і кооперація, а також організація систем і форм з виробництва і реалізації сортового насіння.

Сортооновлення - це заміна сортового насіння в господарствах насінням цих самих сортів, але вищих репродукцій.

Сортооновлення в товарних господарствах проводиться елітою або I репродукцією в певні строки, прийняті науково-дослідною установою в зоні її діяльності.

Строки сортооновлення встановлюються залежно від прийнятої системи насінництва і можливостей науково-дослідних установ із забезпеченням потрібною кількістю елітного насіння зони своєї діяльності.

Складання апробаційних документів

За результатами аналізу зразків і польових обстежень сортових посівів апробатор складає відповідні документи. Акт апробації (форма акта залежить від культури) складають на насіннєві посіви і в рядових (ненасінницьких) господарствах у двох примірниках; у спеціалізованих насінницьких господарствах - у трьох примірниках, якщо ці посіви відповідають нормам сортової чистоти. Норми сортової чистоти по кожній культурі регламентуються державним (або міждержавним) стандартом на цю культуру.

На загальні сортові посіви, які визнані придатними для насінництва, оформляють „Акт апробації" (ф. 193), на насіннєві посіви трав „Акт апробації" (ф. 198). „Акт реєстрації" (ф. 199) видається на всі зареєстровані сорти і гібридні посіви. „Акт вибраковування" (ф. 200) у двох примірниках оформляють на сортові посіви всіх культур, визнані непридатними для насінництва.

Усі акти апробації, реєстрації і вибраковування зберігаються як документи.

Контрольні питання

1. Які елементи технології є обов'язковими при вирощуванні якісного насіння зернових культур?
2. Вкажіть на особливості в технології вирощування насіння кукурудзи.
3. Які особливості вирощування сортового насіння соняшника?
4. Особливості вирощування гетерозисного насіння соняшника.
5. Які принципи покладено у визначенні строків сортозаміни?
6. Як умови вирощування впливають на строки сортооновлення?
7. Як складаються апробаційні документи?

Звіт про виконання роботи

1. По заданому індивідуальному завданню на стандартних бланках оформити :
    а) Акт апробації (ф. 193)
    б) Акт реєстрації (ф. 199)
    в) Акт вибраковування (ф. 200)